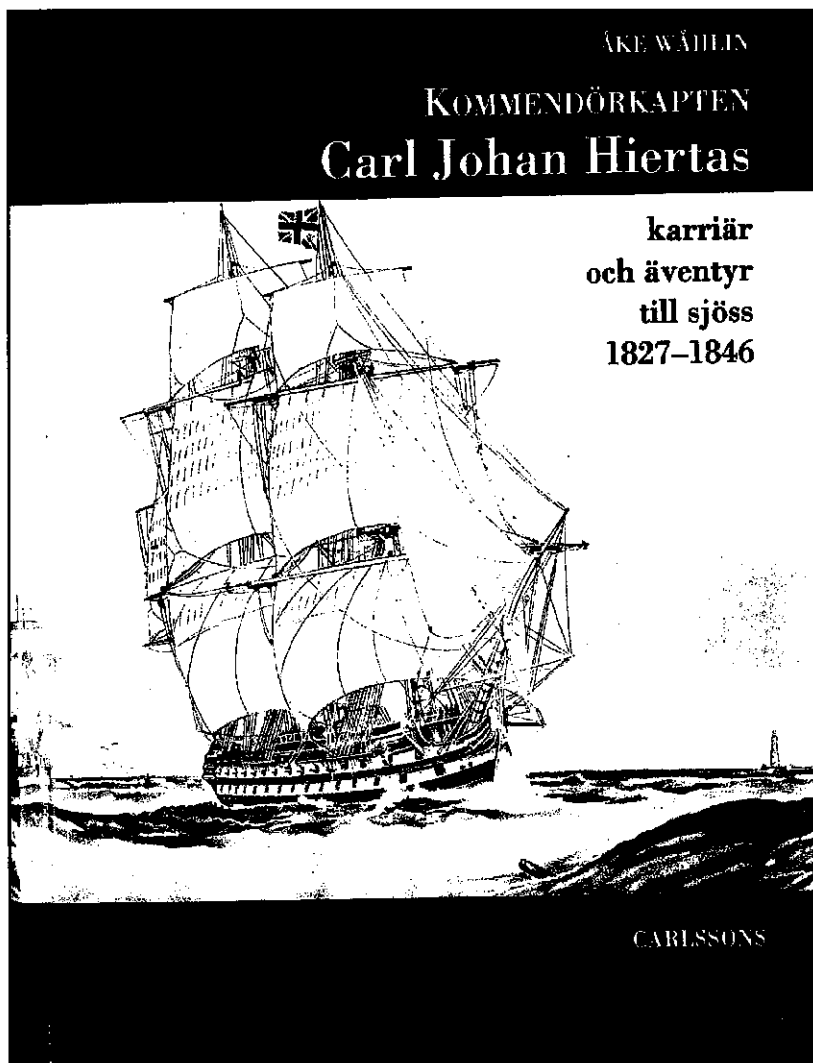

Äventyr till sjöss

Bokanmälan

En sjöofficers tankar och leverne på 1830-talet i både kylslagna och blåsiga Kariskrona och på heta och feberalstrande breddgrader i Västindien och Levanten speglas i "Kommendörkapten Carl Johan Hiertas karriär till sjöss 1827 - 1846 (Carlssons). Åke Wåhlin har arkivforskat och med varsam hand redigerat och språkligt fräschat upp den fattige men i från bästa kretsar kommande adelsynglingens dagboksanteckningar.

Ett och annat saltstänk när

läsaren, och främst två inslag blir intressanta. Den ena är de tidsbilder författaren ger oss om rutinerna i flottan och hur den disponerades i en tidig svensk nedrustningsepok, den andra skildringarna av sjöofficers-tillvaron både på de stora seglande linjeskeppen och de nya kolrökspyende ångbåtarna. När de svenska marinofficerarna på grund av den nya neutralitetspolitiken under Karl XIV Johan inte kunde lomma ut på världshaven på svenska kölar, eller på stridande skepp, ordnades med friplatser vid andra flottor. Som sådan stipendiat tjänstgjorde Hierta i flera år i engelska flottan, bland

annat på världens då modernaste ångfartyg HMS Cyclops.

Kommendörkapten blir han långt senare, så på den punkten är bokens titel lite av falsk varubeteckning.

Så långt vi kan följa honom i dagboken var det en enkönad värld han levde i. Han gör stora ögon när han träffar på ett par danskor "som var litet förstälde och mycket uppriktiga", eller när han på den grekiska sagoön Myreleni stå och kikar på en mörkögd vacker grekinna som plockar oliver. Annat som förvånar, och inte så lite etar honom, är engelsmännens gåpåarattityder och världshärskarmanén.

Intressant är också en liten redogörelse för hur en tungdykare på Bermudas med "klädning av Nautika och en Käffert fastgjord med ett bälte av järn" undersöker skadorna på linjeskeppet Edinburgh som Hierta just då vistas på. Tydligt var dykaraktiviteter okänt område för honom tidigare.

Sedermera kom Hierta att som civil ångbåtskapten befara ruttem Norrköping - Stockholm. Hans skepp var först genom Södertälje kanal 1843. På det vackra Mörkö, som han dess år passerade flera gånger i veckan, köpte han en gård.

Åke Wåhlin blev över hundra år senare sommatorpare på denna fastighet, och inspirerad till att studera Hierta. Ingen av herrarna var, eller är, tydligen lagda för analytiskt skrivande, så som t ex Carl Johan Hiertas farbror tryckfrihetskämpe Lars Johan Hierta var. Det är synd, för berättelsens värde hade onekligen höjts betydligt om den bättre placerats in i sitt politiska och sociala sammanhang.

Läst av Sven Erik Rönnby